

Notitie ganzenbeleid provincie Noord-Brabant

**Op naar een duurzaam en diervriendelijk
ganzenbeleid**

Partij voor de Dieren

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch, 30 april 2014

Update: 11 december 2015

Inhoudsopgave

<u>Samenvatting</u>	pag. 4
<u>Doel</u>	pag. 4
<u>Hoofdstuk 1. Achtergrond</u>	pag. 5
§1.1. Ganzen 8 wordt ganzen 7	pag. 5
§1.2. Huidige situatie	pag. 5
§1.3. Welke ganzen komen veel voor in Nederland	pag. 5
§1.4. Aantallen in Nederland	pag. 6
§1.5. Aantallen in Noord-Brabant	pag. 6
§1.6. Waarom worden ganzen als een probleem beschouwd?	pag. 6
§1.7. Schadevergoeding? Eerst verjagen met afschot!	pag. 7
§1.8. Verjagen is geen oplossing	pag. 7
§1.9. Doden is niet duurzaam!	pag. 7
§1.10. Financiering	pag. 8
§1.11. Provincie Noord-Brabant	pag. 9
<u>Hoofdstuk 2. Kansen na het uiteenvallen van het Ganzenakkoord</u>	pag. 9
§2.1. Tijd voor verandering!	pag. 9
§2.2. Veranderingen in het landschap	pag. 9
§2.3. Weren met olifantsgras	pag. 10
§2.4. Minder geschikt maken van opgroeigebieden	pag. 10
§2.5. Inzet van natuurlijke vijand	pag. 10
§2.6. Inzet van de Agrilaser	pag. 11
<u>Hoofdstuk 3. Economie en natuurbeleid</u>	pag. 11
§3.1. Recreatieve waarde van de natuur	pag. 11
§3.2. Waardering van natuur	pag. 11
§3.3. Belangentegenstelling natuur en landbouw	pag. 12
§3.4. Schadebeperking versus faunabeheer	pag. 12
§3.5. Maatschappelijke baten van faunabeheer	pag. 12
§3.6. Symptoombestrijding	pag. 13
§3.7. Nieuw natuurbeleid?	pag. 13
<u>Bijlage A</u> CONCEPT Motie handhaven winterrust ganzen	pag. 15
<u>Bijlage B</u> Motie Landbouwschade ganzen	pag. 16
<u>Bijlage C</u> Motie Ganzenbeheer	pag. 17
<u>Bijlage D</u> Schriftelijke vragen vovriendelijke gebieden	pag. 18
<u>Bijlage E</u> Schriftelijke vragen provinciaal ganzenbeleid	pag. 20
<u>Bijlage F</u> TK Motie Stimuleer pilot Agrilaser	pag. 24

Op naar een duurzaam en diervriendelijk ganzenbeleid

Samenvatting

De afgelopen decennia is Nederland een zeer aantrekkelijk land geworden voor de gans; dit komt grotendeels door de manier waarop in Nederland landbouw wordt bedreven. Schaalvergroting, ruilverkaveling en (over)bemesting hebben gezorgd voor een groot voedselaanbod en aantrekkelijk leefgebied voor ganzen.

Ganzen die in Nederland verblijven kunnen ook gewasschade veroorzaken. Agrariërs hebben daardoor te kampen met een verminderde opbrengst van hun gewassen. Ganzen horen echter ook van nature bij Nederland, dragen bij aan de biodiversiteit en verdienen een plek in het landschap.

Het is van groot belang dat er wordt gezocht naar een balans tussen het verminderen van de schade aan gewassen en het herbergen van ganzen in Nederland. Klakkeloos betalen voor gewasschade lost het probleem niet op. Er zijn duurzame alternatieven, zoals aanpassingen van het landschap, diervriendelijke maatregelen om ganzen te lokken of te weren en de terugkeer van de natuurlijke vijand (predator) van de gans.

Duurzame alternatieven hebben niet alleen als voordeel dat er minder of geen ganzen worden gedood, maar zorgen ook voor maatschappelijke baten, zoals een toename aan biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap, terwijl tegelijk de schade aan landbouwgewassen af neemt.

Na de teloorgang van het landelijk Ganzenakkoord zijn de provincies aan zet om het ganzenbeleid vorm te geven. Verschillende provincies overwegen echter om zich (wederom) op korte termijn maatregelen te richten, zoals afschot en vergassen, waarvan duidelijk is dat het geen duurzame beperking van de gewasschade oplevert maar wel maatschappelijke onrust.

De Partij voor de Dieren vindt het tijd voor duurzame maatregelen. Het uiteenvallen van het Ganzenakkoord is vooral een kans voor de provincie Noord-Brabant om nieuw beleid in te zetten. De Partij voor de Dieren is dan ook van mening dat de focus moet worden gelegd op duurzame, diervriendelijke instrumenten, die op termijn het beste zijn voor zowel boer als gans.

Het is tijd voor verandering!

Doel

Het doel van deze notitie is om u te informeren over de stand van zaken en de mogelijkheden op het gebied van het ganzenbeleid in Brabant.

Het Ganzenakkoord, een akkoord tussen De12Landschappen, de Federatie Particulier Grondbezit (FPG), de Landbouw- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Natuurmonumenten, Stichting Agrarisch en Particulier Natuur- en Landschapsbeheer Nederland, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming Nederland, is van tafel en daarom moeten provincies nu afzonderlijk afspraken

maken over het ganzenbeheer.¹ Deze afspraken moeten worden opgenomen in de provinciale faunabeheerplannen. Volgens onze inschatting is dat de exacte invulling daarvan de komende zomerperiode wordt bepaald. Een belangrijk onderdeel van het ganzenbeheer is de winterrust.

Handen af van de Winterrust

De Partij voor de Dieren wil dat de winterrust van 1 november tot 1 maart wordt gerespecteerd. Verder is de Partij voor de Dieren van mening dat er gekeken moet worden naar maatregelen die landbouwschade helpen te voorkomen door middel van structurele en diervriendelijk maatregelen, zoals het ongeschikt maken van broedgebieden, het plaatsen van roosters tussen weiland en sloot, het aanleggen van coulisselandschap en het verkleinen van arealen.

Bij de vaststelling van het nieuwe ganzenbeleid zal door de provincie Noord-Brabant advies worden gevraagd aan de FBE met daarin de betrokken partijen (stichting Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer), Federatie Particulier Grondbezit, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Nederlandse Organisatie voor Jacht- en Grondbeheer en de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie. Tevens zal advies worden ingewonnen bij de Faunabescherming, Vogelbescherming Nederland en de Dierenbescherming.

Natuurorganisaties kunnen natuurlijk ook ongevraagd hun visie geven over ganzen in Brabant. Wij hopen van harte dat de door ons genoemde mogelijkheden op het gebied van ganzenbeleid voor u een bruikbare toevoeging zijn tijdens uw besprekingen en invulling aangaande het nieuwe ganzenbeleid.

Hoofdstuk 1. Achtergrond

§1.1. Ganzen 8 wordt ganzen 7

Het Landelijk Bestuur van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV) heeft zich in mei 2011 teruggetrokken uit de toenmalige Ganzen 8. Het bestuur nam daarmee het advies over, dat een meerderheid van de KNJV-leden gaf. De leden vonden de inhoud van de overeenstemming onduidelijk en onvolledig. Ook kon de KNJV zich niet vinden in de afspraak dat er niet op ganzen mocht worden gejaagd in de winter en in de broedtijd. Zo veranderde de Ganzen 8 in de Ganzen 7 en werd er een besluit genomen door de overblijvende 7 partijen. Op 2 december 2013 viel ook de Ganzen 7 uiteen, dit maal omdat de LTO zich niet kon vinden in de in het akkoord vastgelegde winterrust.

§1.2. Huidige situatie

De geschiedenis herhaalt zich. De LTO staat niet achter het akkoord omdat zij de winterrust wil verkorten van 5 maanden (1 november tot 1 maart) naar maximaal zes weken. Natuurorganisaties en agrariërs hebben geen overeenstemming bereikt over hoelang de winterrust moet duren. Waar natuurorganisaties van mening zijn dat gewasschade vooral in de zomer plaats vindt en de winterganzen juist zorgen voor een grote internationale natuurwaarde, stelt de LTO dat er door een

¹ <http://www.ipo.nl/publicaties/ganzenakkoord-van-tafel>

langere winterrust ook meer gewasschade zal optreden. Zo hebben in Overijssel de Faunabeheereenheid en de LTO een voorstel bij de provincie neergelegd om slechts zes weken winterrust te handhaven, in plaats van de eerder in het ganzenakkoord overeengekomen drie maanden. Om deze reden is het ganzenakkoord van tafel en moeten de provincies zelf invulling geven aan het beleid omtrent ganzen.

De winterrust was in de voorbereiding van het ganzenakkoord al onderdeel van discussie. De agrariërs vertegenwoordigd door de LTO wilden graag eerst de effecten van de overige maatregelen evalueren, zoals reductie van standganzen, alvorens de winterrust in te voeren. Dit vonden de andere partijen van de G7 niet acceptabel. Immers was in het akkoord afgesproken om de winterrust reeds op 1 november 2013 in te laten gaan. Tevens maakt de LTO zich zorgen over financiële afspraken binnen het akkoord. Bovenstaande leidde tot onvoldoende draagvlak voor het akkoord, wat het einde van het ganzenakkoord betekende. Provincies moeten daarom nu zelf beleid ontwikkelen wat betreft ganzenbeheer.

Na de val van het landelijke ganzenakkoord wordt per provincie gewerkt aan nieuw ganzenbeleid. In de provincies wordt geschreven aan nieuwe ganzenhoofdstukken voor de faunabeheerplannen. In sommige provincies zoals Flevoland is dat al rond, maar in andere provincies is er nog geen duidelijkheid. De financiering is een belangrijk struikelblok; dat blijkt uit een rondgang langs betrokken partijen in de provincies.

§1.3. Welke ganzen komen veel voor in Nederland

Soorten ganzen die veel voorkomen in Nederland zijn onder andere de kolgans, de nijlgans, de brandgans, de boerengans, de rotgans, de grauwe gans, de rietgans en de kleine rietgans.

§1.4. Aantallen in Nederland

Het aantal broedende ganzenparen in Nederland neemt nog steeds toe. Broedende grauwe ganzen zijn Brabant binnen gekomen vanuit het zuidwesten en de populatie groeit nu door naar het noordoosten. Gegevens laten zien dat de aantallen dieren in nieuwe broedkolonies eerst toenemen, maar uiteindelijk op een stabiel niveau komen te liggen.

In de winter van 2010/2011 verbleven bijna 800 duizend kolgansen en bijna 600 duizend brandganzen in Nederland. De brandgans en grauwe gans vertonen in de laatste tien jaar een sterke toename in populatie, de kolgans vertoont een matige toename.²

Modelberekeningen laten zien dat de aantallen grauwe ganzen landelijk zullen stabiliseren en dat dit stabilisatiepunt lager komt te liggen bij aanwezigheid van het natuurlijke roofdier, zoals de vos.³ Zonder vos wordt verwacht dat rond 2040 zo'n 90 duizend broedparen aanwezig zullen zijn, terwijl met vos rond de 60 duizend broedparen worden verwacht. Toch worden jaarlijks 20 duizend vossen afgeschoten.

In totaal (inclusief overwinterende ganzen) worden jaarlijks zo'n 81 duizend grauwe ganzen gedood. Per jaar vinden ongeveer 42 duizend kolgansen, 30 duizend nijlgansen (eigenlijk geen gans), vijfduizend canadese ganzen, drieduizend boerengansen en 2.500 brandganzen de dood in Nederland.

² <http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl1185-Ganzen-en-pleisterplaatsen.html?i=4-27>

³ <http://edepot.wur.nl/170210>

Onduidelijk is hoeveel overzomerende ganzen jaarlijks gedood worden. In Utrecht leek het in 2008 te gaan om 18 duizend grauwe ganzen, in Zuid-Holland om 20 duizend, in Limburg om 4 duizend en in Noord-Holland wilde men 12 duizend dieren doden. Door groot publiekelijk verzet is de vang- en vergasactie in Noord-Holland stopgezet.

§1.5. Aantallen in Noord-Brabant

De aantallen van de verschillende soorten winterganzen variëren. Ook hoeveel ganzen er geschoten zijn varieert. Een beknopt overzicht:

Kolgans: aantallen in Noord-Brabant tot 150 duizend (cijfers 2002). In de winter van 2009-2010 zijn er 1496 van deze soort geschoten.

Grauwe gans: 25 tot 35 duizend grauwe ganzen in Noord-Brabant. In de winter 2009-2010 zijn er 4825 geschoten.

Canadese gans: geen exacte cijfers Noord-Brabant, maar de populatie lijkt de afgelopen jaren te zijn verdubbeld.

Brandgans: naar schatting 15 duizend, vooral in rivierengebied en delta.

§1.6. Waarom worden ganzen als een probleem beschouwd?

Zomerganzen veroorzaken in toenemende mate schade aan gewassen en nutriëntarme natuur en zorgen voor vliegverkeeroverlast. Overzomerende ganzen maken gebruik van boerengrasland. Deze begrazing heeft een verminderde grasopbrengst voor de productiedieren zoals koeien tot gevolg. In 2010 is uit het Faunafonds meer dan 1,7 miljoen euro aan schade uitgekeerd.

§1.7. Schadevergoeding? Eerst verjagen met afschot!

Om als agrariër in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de schade aan gewassen, moet er buiten de aangewezen foerageergebieden worden be- en verjaagd. Als gevolg van dit verjagen met ondersteunend afschot worden jaarlijks vele ganzen gedood of raken ze gewond om kort daarna een pijnlijke dood te sterven. Het aantal ganzen dat op deze manier wordt gedood, ligt iedere winter tussen de 100.000-250.000.

§1.8. Verjagen is geen oplossing

Er overwinteren jaarlijks ruim 2 miljoen winter- of trekganzen in Nederland. Juist het verjagen van deze ganzen stimuleert de concentratie van ganzen waardoor de schade op die plekken verhoogt. Door de extra vliegbewegingen stijgt ook de voedselbehoefte. Zonder verjaging verspreiden de ganzen zich als vanzelf over beschikbare gebieden en daarmee daalt de schade per perceel ook, vaak tot voorbij het punt waarop er nog met enige redelijkheid over schade kan worden gesproken.

§1.9. Doden is niet duurzaam!

De reeks voorjaarstellingen van de FBE in de provincie Utrecht laat over de jaren 2005-2012 een gemiddelde jaarlijkse populatiegroei zien van 9 procent. Afschot is de meest gebruikte methode in de provincie Utrecht en vindt intensief plaats. Het heeft tot nu toe echter niet geleid tot een daling van

de populatie en een afname van de schade. Afschot is geen duurzame manier om de ganzenpopulatie te beheren. Door afschot, nestreductie en afvangst wordt de totale populatie namelijk teruggezet op een lager niveau in de groeicurve, waarna de populatie weer sneller kan groeien. Er is immers weer meer ruimte beschikbaar voor de overgebleven individuen en door de verminderde concurrentie kunnen deze een betere conditie krijgen, grotere legsels produceren en een hogere kuikenoverleving hebben.

Uit het Sovon-rapport *Beheer van zomerganzen in de provincie Utrecht* blijkt dat het beperken van het broedhabitat voor ganzen, het onbereikbaar maken van het broedhabitat voor ganzen, het beheer van het opgroeihabitat voor de jonge dieren, het onbereikbaar maken van het opgroeihabitat, het aanpassen van de gewaskeuze / teeltwijze / oogstmethode, het niet bejagen van vossen en verjaging m.b.v. lasers, alternatieven zijn die op lange termijn voor een vermindering aan gewasschade zorgen.⁴

Ganzen die schade of overlast veroorzaken mogen vanaf 1 juni 2015 in heel Nederland worden gedood met CO₂ gas. Het gebruik van koolstofdioxide (CO₂) om ganzen te doden was voorheen verboden door Brussel. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zeggen dat ze het vergassen zullen toestaan in de gebieden die onder hun beheer staan. Daar voor in de plaats willen zij van de provincies toezeggingen op het gebied van onder meer winterrust voor overwinterende ganzen. Uit onderzoek blijkt dat bij vergassing met koolzuur een gans pas na 1 minuut het bewustzijn verliest en dat de hersenactiviteit 2 tot 3 minuten aanhoudt. Intussen vertoont het dier stuiptrekkingen, snakt het naar lucht en probeert het te vliegen. Niet alleen het inademen van hoge CO₂-concentraties is stressvol en zeer pijnlijk, dit geldt ook voor het vangen, vastpakken, opslaan in containers, vervoer en het uiteindelijk overladen van de ganzen in de gasruimtes.

Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn, is er in December 2015 een motie van de Partij voor de Dieren aangenomen waarin staat dat CO₂-bedwelming bij varkens vervangen moet worden door een betere methode. Varkens lijden secondenlang als zij met een soort lift de CO₂-ruimte inzakken voordat zij echt verdoofd raken. De grote vraag is waarom ganzen dit lijden blijkbaar niet bespaard mag worden.

§1.10. Financiering

De onduidelijkheid over financiering vormt een belangrijk obstakel. Provincies hebben van de overheid een bedrag gekregen voor natuurbeheer. Dat bedrag kan eventueel met eigen middelen worden verhoogd, maar de meeste provincies geven tot nu toe nog weinig duidelijkheid over de beschikbare financiële middelen. Zolang niet bekend is wat het financiële kader is, is het moeilijk om te investeren in een faunabeheerplan en om een bedrag te reserveren voor schadevergoedingen voor agrariërs met gewasschade.

Het lijkt echter voor de hand liggend dat eenmalige oplossingen zoals rasters of het anders inrichten van landschappen goedkoper uitvalt dan structurele symptoombestrijding van bijvoorbeeld het vergassen van ganzen. De oplossing moet dan ook worden gezocht in investeringen in landschapsinrichting en natuurlijke bejaging. In een aantal provincies (Friesland en Groningen

⁴ *Beheer van zomerganzen in de provincie Utrecht*, J. Stahl e.a., Sovon, 2013

bijvoorbeeld) is echter mede door de financiële onzekerheid de discussie over de lengte van de winterrust weer opgelaaid.

§1.11. Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft aangegeven de in het kader van het ganzenakkoord gemaakte afspraken te onderschrijven en derhalve niet de intentie hebben om hiervan af te wijken.⁵ Toch is er bij natuurorganisaties de angst dat dit wel zal gebeuren, nu er onzekerheid is ontstaan bij meerdere provincies over de beschikbare middelen en daarmee de uitvoerbaarheid van het ganzenbeleid.

Hoofdstuk 2. Kansen na het uiteenvallen van het Ganzenakkoord

§2.1. Tijd voor verandering!

Juist nu de provincies zelf invulling kunnen geven aan het ganzenbeleid, moet er worden overgegaan tot andere maatregelen om schade aan gewassen te voorkomen. Er kan worden gedacht aan een winterrust van drie maanden en waar nodig, natuurlijk beheer van de ganzenpopulatie in plaats van verjaging of afschot. Het stuklopen van het ganzenakkoord is een kans om structurele maatregelen te nemen die beter zijn voor de ganzen en op de lange termijn ook voor de agrariër. Dit is de tijd om te kiezen voor structurele oplossingen in plaats van symptoombestrijding op korte termijn.

§2.2. Veranderingen in het landschap

De verklaring van de hoge ganzenstand in Nederland kan worden gezocht in de zware bemesting en andere ontwikkelingen in de industriële landbouw die het voedsel voor de ganzen ontzettend hebben verbeterd. Jagers alleen zullen om deze reden nooit een oplossing kunnen bieden voor het probleem van gewasschade. De Partij voor de Dieren vindt daarom bijvoorbeeld dat de koeien de wei weer in moeten. Doordat het gras continue wordt bijgehouden is er minder voedsel en meer natuurlijke concurrentie voor de ganzen. Ook zouden gronden minder kunnen worden bemest waardoor er voor de ganzen minder eiwitrijk gras is.

Er moet ook gekeken worden naar inrichting en gebruik van het Brabantse landschap waardoor grote populaties van ganzen worden voorkomen, zoals het ontstaan van voor ganzen zeer aantrekkelijke foerageergebieden door overbemesting van graslanden. Het inzaaien van ganzengebieden met klaverrijk gras en witte klaver, het inrichten van kleinschaliger landschappen en het toestaan van vossenpopulaties zijn voorbeelden van diervriendelijke, duurzame oplossingen. Foerageergebieden zijn gebieden waar ganzen en smienten niet verjaagd worden als zij zich voeden zodat schade elders voor de landbouw vermeden wordt. In de foerageergebieden worden door het ministerie van LNV eenjarige beheersovereenkomsten met agrariërs gesloten. Zo zijn nijl ganzen tijdens het broedseizoen territoriaal en verdedigen zij een vast gebied tegen indringers. Daardoor zal eventuele schade veroorzaakt door de nijlgans tijdens het broedseizoen altijd beperkt zijn tot een

⁵ <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:EtEK9mhRH10J:www.brabant.nl/politiek-en-bestuur/provinciale-staten/vergaderstukken-en-besluiten-ps-en-commissies/statenvragen-en-antwoorden.aspx%3Fqvi%3D45415+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=nl>

bepaald gebied. Het inrichten van foerageergebieden met grasland is dan ook een diervriendelijke maatregel die logischerwijs veel effect zal hebben.

§ 2.3. Weren met olifantsgras

Olifantsgras is een gewas dat op en rond Schiphol wordt gebruikt om ganzen uit de omgeving te weren. Ook is olifantsgras een duurzame energiebron, het kan bijvoorbeeld worden gebruikt als biobrandstof. Het gewas is niet aantrekkelijk voor ganzen omdat het vrij hoog is en weinig voedingswaarde heeft. Het is tevens laag in onderhoud en kan 20 jaar produceren.⁶

Bepaalde gewassen zijn gevoeliger voor schade dan andere. De hoeveelheid schade die wordt geleden wanneer ganzen een perceel graan, wortelen, bieten of boontjes bezoeken is veel groter dan wanneer ze foerageren op gras vanwege de geringere economische waarde van gras. Van de grauwe gans en de nijlgans is bekend dat deze soorten het liefst foerageren op grasland en hier dan ook de grootste schade veroorzaken. Een weiland inzaaien met witte klaver kan er voor zorgen dat het ganzen zal aantrekken, waardoor ze de boerenakkers met rust laten.

§2.4. Minder geschikt maken van opgroeigebieden

Opgroeigebieden spelen een belangrijke rol binnen ganzenpopulaties. Dit zijn de gebieden waar de ganzen met hun nog niet vliegvlugge jongen grazen. Een geschikt opgroeigebied bestaat meestal uit kortbegrasd, eiwitrijk grasland en ligt vrijwel altijd dichtbij water zodat de ganzen bij gevaar snel een toevlucht tot het water kunnen vinden. Soms worden percelen bemest grasland of zelfs percelen met graan door ganzen gebruikt als opgroeigebied.

Een opgroeigebied kan minder geschikt worden gemaakt door het te verschralen of het te laten verruigen, waardoor de voedselrijkdom af neemt. Om ervoor te zorgen dat de ganzen uitwijken naar andere gebieden, kan potentieel schadegevoelig opgroeigebied worden afgeschermd door middel van rasters. De aanleg van coulisselandschappen kan ook een uitkomst bieden; door obstakels in de vorm van hagen etc., wordt het landschap voor ganzen minder aantrekkelijk omdat dit hen verhindert om een lange aanloop naar de vlucht te nemen.

§2.5. Inzet van natuurlijke vijand

Natuurlijke jacht heeft een drukkend effect op de populatietoename en bovendien beïnvloedt het zogenoemde predatierisico het terreingebruik van de ganzen. Daar waar het risico hoog is zullen ganzenfamilies zich niet ver van open water wagen. Nu zouden provincies een inspanning kunnen maken tot het instellen van vosvriendelijke gebieden. Door aan het ministerie van Economische Zaken te vragen om maatwerk te leveren voor de jacht op vossen, in plaats van een algehele vrijstelling (vogelvrijverklaring), zou de vos op een natuurlijke manier kunnen worden ingezet om overlast door ganzen tegen te gaan. Helaas voelt de Noord-Brabantse gedeputeerde van Ecologie er

⁶ <http://edepot.wur.nl/198236>

meer voor om te onderzoeken of er in Brabant animo is voor het eten van wilde gans, dan te onderzoeken of er een natuurlijke manier is om gewasschade door ganzen tegen te gaan.

§2.6. Inzet van de Agrilaser

In december 2015 wordt bekend dat de regering provincies gaat stimuleren om ganzen te verjagen met een laser in plaats van de dieren te vergassen. De zogeheten Agrilaser moet de vogels veilig, diervriendelijk en goedkoop verdrijven van akkers en andere gebieden waar de ganzen ongewenst zijn. Eén Agrilaser houdt een landbouwareaal van 700 hectare schadevrij. Om de gehele landbouw in Nederland ganzenvrij te houden zou een eenmalige investering van 8,5 miljoen euro nodig zijn.⁷ De motie van de Partij voor de Dieren die hiertoe heeft aangezet, is te vinden in de bijlage.

Hoofdstuk 3. Economie en natuurbeleid

§3.1. Recreatieve waarde van de natuur

De economische wetenschap is antropocentrisch, wat betekent dat de intrinsieke waarde van de in het wild levende dieren alleen in financiële beslissingen wordt meegenomen in zoverre er waarde voor de mens aan wordt ontleend. Het belang van de maatschappij aan de in het wild levende dieren wordt daarmee voornamelijk bepaald door het welvaartseffect van de recreatieve waarde die mensen aan de natuur, inclusief wilde dieren, beleven. Met betrekking tot de schade van in het wild levende dieren aan de landbouw is er sprake van een belangentegenstelling tussen beiden.

§3.2. Waardering van natuur

We leven volgens velen in een 'belevingseconomie'. Een hele sterke trend in de economische ontwikkeling van de afgelopen honderd jaar is dat we rijker zijn geworden. Hoe tevredener we zijn, hoe meer we de natuur waarderen. Hoe hoger op de hiërarchie van behoeften van Maslow we staan, hoe belangrijker we natuur vinden omdat naarmate lagere behoeften steeds meer bevredigd zijn, de mens naar de vervulling van steeds hogere behoeften zoekt.

Ook correleert de mate van urbanisatie met de mate van waardering voor de natuur. 'Groentekort' zorgt ervoor dat stadsmensen vaker in de vrije tijd buitenshuis overnachten (op een plek waar wel natuur is), in vergelijking met mensen die nabij natuur wonen. Naarmate mensen een groter groentekort hebben, hebben ze ook vaker een vaste plek buiten de stad – een tweede huis, een vaste standplaats voor de caravan etc. - waar ze met regelmaat overnachten.

Natuurgebieden worden in Nederland dus hoog gewaardeerd. Deze waardering is zoals hierboven toegelicht niet gemakkelijk te vertalen in harde euro's. De relatie tussen natuurwaardering en economie is vaak complex. Toch lukt het in sommige gevallen wel om de waardering voor natuur in geld uit te drukken. Een aanzienlijk deel van de economische waarde van verblijfsrecreatie wordt verdiend in of net naast gebieden met een hoge natuurkwaliteit: de bestaande natuurgebieden.

⁷ http://www.telegraaf.nl/binnenland/24860212/___Laser_tegen_ganzen___html

De meest directe link tussen natuurwaardering en economie is die van de verblijfsrecreatieve overnachtingen. Massaal verlaten Nederlanders hun eigen woning om te genieten van een aantrekkelijke omgeving dicht bij groen en water. Dit vertegenwoordigt een economische waarde van ca. 2,4 miljard euro.

§3.3. Belangentegenstelling natuur en landbouw

Aan de ene kant is er de landbouw, die tot doel heeft het voortbrengen van landbouwproducten en schade ondervindt van in het wild levende dieren, in dit geval de gans. Tegemoetkoming van landbouwschade door beschermde diersoorten kan worden verleend op basis van artikel 84 van de Flora- en faunawet. Als een agrariër aanspraak wil maken op schadevergoeding, moet hij alvorens hiertoe over te gaan, al het redelijke hebben gedaan om de ganzen van zijn gewassen te verjagen met afschot als ondersteunend middel. Eerder in deze notitie staat al vermeld dat verjaging geen oplossing is (waarom zou de agrariër na verjaging dan immers nog overgaan tot een verzoek om schadevergoeding?).

Aan de andere kant is er de samenleving, die waarde ontleend aan het bestaan van fauna in een bepaald gebied. Die waarde kan bestaan uit recreatie van de natuur ('use value') en uit simpelweg de aanwezigheid ervan ('existence value'). Tegenover de economische waarde van de natuur staat de waarde van de schade aan de landbouw door in het wild levende dieren. Dit vormt de belangentegenstelling tussen de natuur en de landbouw.

§3.4. Schadebeperking versus faunabeheer

Wanneer de belangentegenstelling tussen de landbouw en de overheid of de maatschappij als vertegenwoordiger van de natuur in een algemeen economisch kader wordt geplaatst, dan blijkt dat enerzijds activiteiten van de landbouw om de schade aan de natuur te beperken een negatief effect hebben op de fauna en dat anderzijds faunabeheer een positieve invloed heeft op het voorkomen van faunaschade aan de landbouw. Hierdoor zijn de maatschappelijke kosten van schadebestrijding door de landbouw dus hoger dan die van de landbouw alleen en zijn de maatschappelijke baten van faunabeheer groter dan die voor de fauna/natuur alleen.

§3.5. Maatschappelijke baten van faunabeheer

Er moet een balans worden gevonden tussen het beperken van de schade aan landbouwgewassen en de mogelijkheid om onderdak te bieden aan ganzensoorten die van nature thuishoren in Nederland. Een economisch optimaal beleid ten aanzien van schade aan de landbouw door beschermde inheemse diersoorten kan alleen worden gerealiseerd wanneer rekening wordt gehouden met de wederzijdse effecten ten aanzien van de schade aan de landbouw en van bestrijding van de schade door de landbouw ten aanzien van de fauna. Faunabeheer heeft daardoor grotere maatschappelijke baten dan alleen die voor natuurbeheer, terwijl de bestrijding van de schade door de landbouw met grotere maatschappelijke kosten gepaard gaat dan die van de sector zelf. Faunabeheer zou daarom naast natuurbeheer meer gericht moeten zijn op het voorkomen van schade van in het wild levende dieren aan de landbouw. Dit geldt niet in het minst ook voor de ganzenpopulatie in Nederland.

§3.6. Symptoombestrijding

Zowel bij de preventie- en bestrijdingsmaatregelen van de landbouwschade door natuurbeheer als door de landbouw hebben structurele maatregelen op termijn een groter effect met betrekking tot het terugdringen van de schade dan symptoombestrijding op korte termijn.

Het is relatief eenvoudig om een inschatting te maken van de economische kosten, maar dit is niet het geval bij het totaal aan maatschappelijke baten. Het gebrek aan een goed overzicht van de kosten tegenover de baten vormt een belemmering voor een meer weloverwogen natuurbeleid. Er is nog te weinig inzicht in de waarde die de gemiddelde Nederlander ontleent aan het gebruik van natuurgebieden.⁸

§3.7. Nieuw natuurbeleid?

Een stap naar een nieuw beleid ten aanzien van natuurbeheer/faunabeheer zou de opvatting kunnen zijn dat verhoogde kosten voor natuurbeheer aanwijsbaar veroorzaakt worden als zij-effect in het proces van economische waardecreatie van anderen: zowel agrariër als recreant. Deze kosten kunnen daarna bijvoorbeeld worden geïnternaliseerd door het percentage van 5 % eigen risico van de agrariër uit te breiden (bij schade aan gewassen) en algemene middelen van het Rijk en decentrale overheden. De focus op duurzaam natuurbeheer en landschapsbeheer als een middel om landbouwschade tegen te gaan, zal dan automatisch een goede invloed hebben op de ganzenstand in Nederland.⁹

⁸ Bron: *De economische aspecten van het Faunafonds in Nederland*, P. Heijne en D. Wiersma, Rijksuniversiteit Groningen, 26 februari 2014

⁹ *Waardering en financiering van de Nederlandse natuur*, Dr. Frans J. Sijtsma m.m.v. MSc M.N. Daams en Prof. Dr. J.C. Hoekstra, Rijksuniversiteit Groningen, 25 maart 2013

Bijlage A: CONCEPT Motie handhaven winterrust ganzen

MOTIE OVER EEN NIET GEAGENDEERD ONDERWERP

Motie handhaving winterrust ganzen

Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 14 maart 2014

overwegende dat:

de provincie Noord-Brabant doende is met de invulling van het ganzenbeleid nu het Ganzen akkoord van G7 van tafel is;

het college van Gedeputeerde Staten bij de beantwoording van eerdere schriftelijke vragen, ingediend op 9 juli 2013, heeft aangegeven niet de intentie te hebben van het eerdere Ganzen akkoord af te wijken;¹⁰

constaterende dat:

de LTO in december 2013 de handtekening onder het Ganzen akkoord heeft ingetrokken, omdat zij zich niet kon vinden in de daarin vastgelegde winterrust voor ganzen, te weten van 1 november tot 1 maart, omdat dat te veel gewasschade met zich mee zou brengen;

gewasschade voornamelijk in de zomer optreedt, terwijl de ganzen die in de winter in Nederland verblijven een grote internationale natuurwaarde vertegenwoordigen;

op 4 februari 2014 u een brief bereikte van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, De12 Landschappen en Vogelbescherming Nederland, waarin u werd verzocht niet van de vastgelegde winterrust af te wijken;¹¹

dragen Gedeputeerde Staten op:

het verzoek van onder anderen Natuurmonumenten in te willigen en bij de invulling van het ganzenbeleid de winterrust van 1 november tot 1 maart te handhaven.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ir. M. C. van der Wel
Partij voor de Dieren

¹⁰ <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:EtEK9mhRHl0J:www.brabant.nl/politiek-en-bestuur/provinciale-staten/vergaderstukken-en-besluiten-ps-en-commissies/statenvragen-en-antwoorden.aspx%3Fqvi%3D45415+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=nl>

¹¹ <http://www.vogelbescherming.nl/index.cfm?act=files.download&ui=E7C78C3E-C31A-6367-16AC712D75D881FE>

Bijlage B Motie Landbouwschade ganzen

14-03-2008

Provinciale Staten van Noord Brabant, in vergadering bijeen op 14 maart 2008

Kennis genomen hebbende van het steeds terugkerend veroorzaken van landbouwschade door ganzen,

Constaterende:

- dat de rust- en broedgebieden te weinig voedsel of te weinig aantrekkelijk voedsel bieden voor de ganzen, waardoor zij op productiegronden gaan foerageren en aldus schade kunnen berokkenen;
- dat er steeds minder maatschappelijk draagvlak is voor het afschieten van ganzen als antwoord op de problemen die door deze ganzen in productiegebieden kunnen worden veroorzaakt;
- dat er duizenden hectares onbemest land niet voor productie zijn bestemd, maar van aantrekkelijke foerage voor ganzen voorzien kunnen worden;

Overwegende

- dat witte klaver door de symbiose met stikstofbindende bacteriën zichzelf bemest;
- dat grauwe ganzen deze witte klaver 5x liever eten dan bemest gras;
- dat witte klaver de biodiversiteit bevordert, omdat witte klaver rijker is aan bodemleven en vele andere insecten aantrekt dan gras, die onder meer als voedsel kunnen dienen voor weidevogels
- dat de provincie in samenwerking met de waterschappen haar verantwoordelijkheid zou moeten nemen voor het inzetten van voldoende areaal met witte klaver of gras met klaver als natuurbevorderend alternatief in de niet-productievelden en natuurgebieden nabij de rust- en nestelgebieden en weg van de velden waar ganzen overlast veroorzaken
- dat het toepassen van witte klaver in niet-productievelden naar verwachting een leerproces bij ganzen zal bewerkstelligen waardoor ze zich vooral op die velden zullen oriënteren
- dat het toepassen van witte klaver structureel en systematisch kan bijdragen aan vermindering van de ganzenschade, zoals die door agrariërs wordt ervaren
- dat het inzetten van witte klaver een betere besteding is van belastinggeld dan het voortdurend kosten moeten vergoeden aan agrariërs van geleden schade door ganzen;

verzoeken Gedeputeerde Staten

bij wijze van proef over te gaan tot het experimenteren met het inzetten van witte klaver in een aantal gebieden waar ganzen uitgenodigd worden te foerageren. Na een proef van twee jaar worden bevindingen terug gerapporteerd.

En gaat over tot de orde van de dag

Ir. M. C. van der Wel
Partij voor de Dieren

Bijlage C Motie Ganzenbeheer

01-07-2011

Motie Ganzenbeheer

Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 1 juli 2011

Constaterende

Dat zowel door Staatssecretaris Bleker als door de Ganzen-7 het advies wordt gegeven om de (zomer)ganzenpopulatie terug te brengen met 100.000 dieren ;

Dat De Faunabescherming in de brief van 7 juni 2011 een onderbouwde uitleg geeft over het feit dat afschot van ganzen geen succes oplevert in het terugbrengen van de ganzenpopulatie;

Overwegende

Dat jagersverenigingen niet meer in de Ganzen-7 vertegenwoordigd zijn omdat zij het afschieten van 100.000 ganzen niet vinden passen bij hun imago ;

Dat de middelen gemoeid met het afschot van 100.000 ganzen ook diervriendelijk besteedt kunnen worden aan alternatieve vormen van ganzenbeheer zoals genoemd in de brief van De Faunabescherming³.

Dat de populatie van ganzen beheerst wordt door broedmogelijkheden en voedsel aanbod;

Verzoekt het college van Gedeputeerde Staten

Om geen ontheffingen te verlenen voor het afschieten van ganzen, maar om in te zetten op alternatieve vormen van populatiebeheer, zoals opgesomd in de brief van De Faunabescherming d.d. 7 juni 2011;

En gaan over tot de orde van de dag.

Marco van der Wel
Partij voor de Dieren

Bijlage D Schriftelijke vragen Instellen vosvriendelijke gebieden

04-11-2013

Schriftelijke vragen over de jacht op de vos en het instellen van vosvriendelijke gebieden om schade door ganzen te beperken.

1. Deelt u de mening van de staatssecretaris van economische zaken dat "*natuurlijk je de vos als dat kan, moet inzetten om zijn natuurlijke prooi, zoals de gans, te bestrijden.*" Zo nee, waarom niet?
2. Zou u bereid zijn om, wanneer dat wettelijk mogelijk is, maatwerk toe te passen om de vos de vrije hand te geven tegen overlast of schade door ganzen?
3. Welke juridische mogelijkheden ziet u om maatwerk te leveren, temeer omdat de vos op de vrijstellingslijst staat?
4. Welke juridische mogelijkheden ziet u als provincie om het doden van vossen in gebieden te verbieden, bijvoorbeeld daar waar gewasschade door ganzen optreedt?
5. Bent u bereid om de staatssecretaris en de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken op te roepen om de vos van de vrijstellingslijst te halen wanneer dat voor maatwerk noodzakelijk zou zijn? Zo nee, waarom niet?
6. Zou u uiteindelijk bereid zijn om 'vosvriendelijke gebieden' in te stellen, gebieden waar niet meer op de vos gejaagd mag worden? Zo nee, waarom niet?
7. Bent u het met ons eens dat, zoals de te plaatsen edelherten in het Groene Woud, vossen in Brabant een aantrekkelijke werking kunnen hebben op recreanten en dus ook ten goede komen van de lokale economie? Zo nee, waarom niet?

Antwoorden op de vragen:

Antwoord ontvangen op: 27-11-2013

Beantwoording schriftelijke vragen op grond van het Regelement van Orde over de jacht op de vos en het instellen van vosvriendelijke gebieden om schade door ganzen te beperken.

Geachte heer Van der Wel,

Bij brief van 4 november 2013, ingekomen op 5 november 2013, heeft u namens de fractie van de Partij voor de Dieren op grond van het Regelement van Orde voor Provinciale Staten schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. *Deelt u de mening van de staatssecretaris van economische zaken dat "natuurlijk je de vos als dat kan, moet inzetten om zijn natuurlijke prooi, zoals de gans, te bestrijden." Zo nee, waarom niet?*
Antwoord: Ja.

2. *Zou u bereid zijn om, wanneer dat wettelijk mogelijk is, maatwerk toe te passen om de vos de vrije hand te geven tegen overlast of schade door ganzen?*
Antwoord: Op het moment dat we die bevoegdheid hebben, zullen wij onderzoeken of maatwerk gewenst is en hierover een standpunt innemen.

3. *Welke juridische mogelijkheden ziet u om maatwerk te leveren, temeer omdat de vos op de vrijstellingslijst staat?*
Antwoord: Wij zien geen juridische mogelijkheden om als provincie maatwerk te leveren omdat wij niet bevoegd zijn om de werking van de landelijke vrijstelling te beperken.

4. *Welke juridische mogelijkheden ziet u als provincie om het doden van vossen in gebieden te verbieden, bijvoorbeeld daar waar gewasschade door ganzen optreedt?*
Antwoord: Hierbij verwijzen wij naar ons antwoord op vraag 3.

5. *Bent u bereid om de staatssecretaris en de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken op te roepen om de vos van de vrijstellingslijst te halen wanneer dat voor maatwerk noodzakelijk zou zijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: Nee. Wel heeft het Interprovinciaal Overleg in zijn reactie van 12 december 2011 op het ontwerp wetsvoorstel Natuur (thans: wetsvoorstel Natuurbescherming) geconstateerd dat het niet doelmatig is dat het rijk zonder tussenkomst van de provincies de landelijke vrijstellingslijst kan vaststellen. Dit acht het IPO onwenselijk omdat provincies daarmee worden belet om maatwerk te leveren in het kader van schadebestrijding. Hierbij gaat het niet in het bijzonder om een standpunt ten aanzien van de vos, maar om het standpunt ten aanzien van de bevoegdheid van het rijk om een landelijke vrijstellingslijst vast te stellen zonder hierbij provincies te betrekken.

6. *Zou u uiteindelijk bereid zijn om 'vosvriendelijke gebieden' in te stellen, gebieden waar niet meer op de vos gejaagd mag worden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: Het instellen van de door u genoemde 'vosvriendelijke gebieden' vergt maatwerk. Hierbij verwijzen wij naar ons antwoord op vraag 2.

7. *Bent u het met ons eens dat, zoals de te plaatsen edelherten in het Groene Woud, vossen in Brabant een aantrekkelijke werking kunnen hebben op recreanten en dus ook ten goede komen van de lokale economie? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: We weten het niet, maar we kunnen niet uitsluiten dat de vos een aantrekkende werking kan hebben op recreanten. De aantrekkende werking zou echter zeer beperkt zijn omdat de vos een schuw dier is en de kans dat recreanten een vos zien daarom zeer klein is.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Voorzitter, Secretaris

Bijlage E Schriftelijke vragen provinciaal ganzenbeleid

14-03-2014

Schriftelijke vragen van de Statenfractie van de Partij voor de Dieren aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant betreffende het provinciale ganzenbeleid.

Geacht college,

Wij hebben de volgende vragen over het ganzenbeleid van de provincie Noord-Brabant.

1. Kunt u aangeven hoe de zomer- en winterpopulaties van ganzen in Noord-Brabant zich ontwikkelen over de laatste jaren?
2. Gaat u de maatregelen uitvoeren zoals die zijn gesteld in het ganzenakkoord? Zo nee, op welke onderdelen wilt u afwijken?
3. Gaat u de onderdelen uit het ganzenakkoord individueel beoordelen op basis van nut en noodzaak, bijvoorbeeld de winterrust? Zo nee, waarom niet? Zo ja, gaat u daarover advies inwinnen en bij wie?
4. Bent u met ons van mening dat het ganzenbeleid diervriendelijker kan worden ingevuld? Zo ja, bent u op de hoogte van het bestaan van diervriendelijke maatregelen zoals o.a. het niet bejagen van vossen, klaver plaatsen op percelen waar ganzen wel welkom zijn, het minder geschikt maken van landschappen door bijvoorbeeld het plaatsen van heggen, het gebruik van drones en laserstralen?
5. Uit cijfers van de Nederlandse vereniging tot Dierenbescherming blijkt dat het jaarlijks doden van ganzen niet structureel bijdraagt aan het verminderen van de schade aan gewassen.¹ Bent u het er mee eens dat het doden van ganzen niet structureel bijdraagt aan vermindering van gewasschade? Zo nee, waarom niet?
6. Bent u het met ons eens dat de provinciale invulling van het ganzenbeleid een kans is om wel tot structurele vermindering van gewasschade te komen?
7. Kunt u aangeven hoeveel de provincie uitkeert uit het faunafonds en hoeveel wordt gespendeerd aan maatregelen om overlast door ganzen te voorkomen?

Andere provincies hebben reeds onderzoek gedaan naar diervriendelijke oplossingen voor ganzenoverlast. Provincie Zeeland heeft, in opdracht van de SP-fractie, onderzoek gedaan naar diervriendelijke methoden. Provincie Groningen heeft een proef gedaan met diervriendelijke ganzenbestrijding. In provincie Utrecht is in 2011 een PvdD-motie aangenomen over onderzoek naar alternatieve methoden.

8. Bent u bekend met de resultaten van deze onderzoeken?

9. Bent u bereid de resultaten van deze onderzoeken toe te passen in het ganzenbeleid? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

10. Bent u bereid om onderzoek te doen naar diervriendelijke invullingen van het ganzenbeleid, anders dan verjaging en/of doding? Zo nee, waarom niet?

11. Wanneer brengt u Provinciale Staten op de hoogte van het provinciale ganzenbeleid; wordt het ganzenbeleid in de commissie ER behandeld voordat het wordt vastgesteld? Zo nee, welke mogelijkheden heeft PS om invloed uit te oefenen? Indien geen, waarom niet?

12. Welke organisaties bent u van plan te betrekken bij de provinciale invulling van het ganzenbeleid en welke rol hebben die partijen?

13. Mag er in een ganzenrustgebied gejaagd worden, op ganzen of andere dieren?

Wij vernemen graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,

ir. Marco van der Wel
Partij voor de Dieren

Antwoorden op de vragen:

Antwoord ontvangen op: 04-04-2014

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Kunt u aangeven hoe de zomer- en winterpopulaties van ganzen in Noord-Brabant zich ontwikkelen over de laatste jaren?

Antwoord: Ja. In de Toestand van de Brabantse natuur 2012 wordt in hoofdstuk 4 een overzicht gegeven van de tellingen van zomer- en winterganzen tot en met 2010. In de bijlage bij de beantwoording van deze vraag hebben wij voor u de meest recente tellingen op een rijtje gezet.

2. Gaat u de maatregelen uitvoeren zoals die zijn gesteld in het ganzenakkoord? Zo nee, op welke onderdelen wilt u afwijken?

Antwoord: Deze vraag is op dit moment niet met een ja of nee te beantwoorden. Alle afspraken uit het ganzenakkoord tussen de provincies en de zeven natuur-en landbouworganisaties zijn begin december 2013 ontbonden, inclusief de financiële afspraken. Het ganzenbeleid wordt nu volledig decentraal ontwikkeld. De provincies, en dus ook Noord-Brabant, hanteren hierbij gezamenlijk het uitgangspunt om zoveel mogelijk in lijn van het voormalige ganzenakkoord te werken. Verder is het uitgangspunt om de provinciale uitwerking van het ganzenbeleid zoveel mogelijk vorm te geven met de Faunabeheereenheid (FBE). De FBE van Noord-Brabant heeft aangegeven tot een advies aan de provincie te willen komen. Wij zijn in afwachting van dat advies.

3. Gaat u de onderdelen uit het ganzenakkoord individueel beoordelen op basis van nut en noodzaak, bijvoorbeeld de winterrust? Zo nee, waarom niet? Zo ja, gaat u daarover advies inwinnen en bij wie?

Antwoord: Ja. Alle maatregelen worden beoordeeld op basis van nut en noodzaak. Over het totale pakket aan maatregelen zullen wij advies inwinnen bij de FBE met daarin vertegenwoordigd: de terreinbeherende organisaties (Stichting het Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer), Federatie Particulier Grondbezit, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie. Tevens zullen wij advies vragen aan de Vogelbescherming Nederland, de Dierenbescherming en op grond van de Flora- en faunawet tevens aan het Faunafonds.

4. Bent u met ons van mening dat het ganzenbeleid diervriendelijker kan worden ingevuld? Zo ja, bent u op de hoogte van het bestaan van diervriendelijke maatregelen zoals o.a. het niet bejagen van vossen, klaver plaatsen op percelen waar ganzen wel welkom zijn, het minder geschikt maken van landschappen door bijvoorbeeld het plaatsen van heggen, het gebruik van drones en laserstralen?

Antwoord: Nee, althans niet op voorhand. In het kader van een heroverweging van het totale pakket aan maatregelen maken we alle afwegingen die nodig zijn. Daarbij kijken we ook naar diervriendelijke maatregelen, waaronder de door u genoemde maatregelen.

5. Uit cijfers van de Nederlandse vereniging tot Dierenbescherming blijkt dat het jaarlijks doden van ganzen niet structureel bijdraagt aan het verminderen van de schade aan gewassen. Bent u het er mee eens dat het doden van ganzen niet structureel bijdraagt aan vermindering van gewasschade? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee. Het doden van ganzen draagt bij aan de vermindering van gewasschade. Met de huidige inzet van maatregelen en middelen wordt echter onvoldoende schadereductie bereikt.

6. Bent u het met ons eens dat de provinciale invulling van het ganzenbeleid een kans is om wel tot structurele vermindering van gewasschade te komen?

Antwoord: Ja.

7. Kunt u aangeven hoeveel de provincie uitkeert uit het faunafonds en hoeveel wordt gespendeerd aan maatregelen om overlast door ganzen te voorkomen?

Antwoord: De gemiddelde kosten van ganzenschade in Noord-Brabant was €186.609 per jaar in de periode 2010-2012. Dit is gebaseerd op de cijfers van het Faunafonds en Dienst Regelingen. Maatregelen om schade door ganzen te voorkomen worden ingezet door de grondeigenaren. Wij hebben geen cijfers van de kosten die hiermee gemoeid zijn.

8. Andere provincies hebben reeds onderzoek gedaan naar diervriendelijke oplossingen voor ganzenoverlast. Provincie Zeeland heeft, in opdracht van de SP-fractie, onderzoek gedaan naar diervriendelijke methoden. Provincie Groningen heeft een proef gedaan met diervriendelijke

ganzenbestrijding. In provincie Utrecht is in 2011 een PvdD-motie aangenomen over onderzoek naar alternatieve methoden. Bent u bekend met de resultaten van deze onderzoeken?

Antwoord: Ja, voor zover het afgeronde onderzoeken betreft, zijn wij bekend met de resultaten.

9. Bent u bereid de resultaten van deze onderzoeken toe te passen in het ganzenbeleid? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Ja. Bij de uitwerking van het ganzenbeleid worden de resultaten van meerdere onderzoeken betrokken.

10. Bent u bereid om onderzoek te doen naar diervriendelijke invullingen van het ganzenbeleid, anders dan verjaging en/of doding? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee. Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de diervriendelijke invulling van het ganzenbeleid. Op dit moment zien wij geen meerwaarde in het (laten) doen van aanvullend onderzoek.

11. Wanneer brengt u Provinciale Staten op de hoogte van het provinciale ganzenbeleid; wordt het ganzenbeleid in de commissie ER behandeld voordat het wordt vastgesteld? Zo nee, welke mogelijkheden heeft PS om invloed uit te oefenen? Indien geen, waarom niet?

Antwoord: Wij zullen u na het zomerreces informeren over het provinciale ganzenbeleid. Provinciale Staten zijn bevoegd als het gaat om het geven van een algemene vrijstelling voor het opzettelijk verontrusten van ganzen. Dit is nu geregeld in de Verordening vrijstellingen ex artikel 65 Flora- en faunawet 2007 van de provincie Noord-Brabant. Afhankelijk van de uitwerking van het provinciaal beleid, zullen wij uw staten, indien aan de orde, tevens een voorstel tot wijziging van deze verordening ter besluitvorming voorleggen.

12. Welke organisaties bent u van plan te betrekken bij de provinciale invulling van het ganzenbeleid en welke rol hebben die partijen?

Antwoord: Zie ons antwoord op vraag 3.

13. Mag er in een ganzenrustgebied gejaagd worden, op ganzen of andere dieren?

Antwoord: Op dit moment zijn er geen ganzenrustgebieden aangewezen. In de aangewezen ganzenfoerageergebieden is het op grond van de Verordening vrijstellingen ex artikel 65 Flora- en faunawet 2007 van de provincie Noord-Brabant niet toegestaan ganzen te verstoren in de periode het 1 oktober tot 1 april.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Voorzitter, Secretaris,

Bijlage F Tweede Kamer Motie Stimuleer pilot-experimenten met de Agrilaser

3 December 2015

Motie Thieme/Kaya: stimuleer pilot-experimenten met de Agrilaser

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat jaarlijks honderdduizenden ganzen worden gedood;

constaterende dat de Agrilaser een landbouwareaal van 700 hectare schadevrij houdt;

constaterende dat de Agrilaser effectief, veilig, en diervriendelijk is, en goedkoper dan vergassen;

constaterende dat pilot-experimenten met de Agrilaser vooralsnog uitblijven;

verzoekt de regering het starten van pilot-experimenten met de Agrilaser onder provincies te stimuleren,

en gaat over tot orde van de dag.

Thieme

Kaya

Status: Aangenomen